

Список бібліографічних посилань

1. Шевцова Л. Ситуативні завдання як ефективний засіб розвитку зв'язного мовлення учнів. *Українська мова та література в школі*. 2001. № 2. С. 11–17.
2. Вениг Н. Н. Формирование речевой компетенции старшеклассников : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Херсон, 2001. 179 с.

Одержано 10.02.2021

УДК 811.111:811'25:004.9

Вікторія Марківна МИРОШНИЧЕНКО,

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;*

Тетяна Миколаївна АГБАЛОВА,

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;*

Оксана Миколаївна ГОЛІКОВА,

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри ділової іноземної мови та перекладу
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ НЕОЛОГІЗМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ У СФЕРІ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Поява нових реалій і понять зумовлює потребу в нових номінаціях, що призводить до виникнення неологізмів. Безумовно, мова і стиль засобів масової інформації, а також сфери життя сучасного суспільства, як-от: реклама, політика, наука, техніка, медицина – є джерелом постійного поповнення лексичної системи англійської мови новими одиницями. Активізація процесів залучення такої лексики в сучасній англійській мові свідчить про те, що відбувається активний процес поповнення словникового складу. Саме тому існує необхідність передачі змісту англійських новоутворень (неологізмів) українською мовою у сфері інформаційних технологій.

М. М. Давкшіс виділяє такі способи утворення неологізмів на сучасному етапі розвитку суспільства:

- афіксація (префікси і суфікси);
- словоскладання;
- конверсія;
- скорочення й аббревіація;
- запозичення з іншої мови [2, с. 4].

Більшість неологізмів утворено за допомогою префіксів і суфіксів. Прикладами можуть слугувати наступні неологізми: groupie – «шанувальник поп-ансамблю або зірки, який всюди слідує за ними»; rejester – «людина, яка уникає взаємодії з технікою»; snackable – «(щодо мас-медіа) матеріал, який може бути легко і швидко зрозумілий аудиторією».

До найбільш універсальних і поширених способів словотворення в англійській мові відносять словоскладання. Наприклад, phablet – «телефон, який за розмірами нагадує планшет».

Серед конвертованих іменників простежується популярність утворення від дієслів: back-hacking – «вистежування зловмисника шляхом простеження мережі, через яку він пробирається до системи».

Абревіація є основним способом утворення слів, що описують комп'ютерне обладнання і його складові частини. Для прикладу розглянемо такі абревіатури: VGA – video graphics array (адаптер відеографіки), PDF – Portable Document Format (переносний формат представлення документів).

Також слід відмітити такий досить поширений спосіб утворення неологізмів, як запозичення з інших мов. Запозичення не тільки збагачують словниковий склад новими одиницями й лексико-семантичними варіантами, але й спричиняють формування в макросистемі англійської мови нових словотвірних елементів і моделей, зародження нових механізмів і засобів семантичного розвитку. Наприклад, fake – фейк (підробка) – два або більше зареєстрованих акаунти однієї людини в інтернет-мережі; redirect – редирект (переадресація, перенаправлення) – перенаправлення користувача з певного сайту на інший ресурс; repost – репост (re – знову, ще раз; post – повідомляти, оголошувати про що-небудь) – повторна публікація будь-якого повідомлення в межах одного ресурсу.

У сучасній науковій літературі чимало дослідників виокремлюють такі способи перекладу неологізмів: транслітерація і транскрипція, калькування, пряме включення, описовий спосіб. Перевага останнього полягає в тому, що конотація англійських неологізмів здійснюється за допомогою більш чи менш поширеного визначення. Описовий спосіб може бути застосовано як для тлумачення значень у словниках, так і для перекладу неологізмів у конкретному тексті [3, с. 167]. Однак якщо більш прицільно проаналізувати всі зазначені способи, можна дійти висновку, що жоден з них не є самостійним і універсальним, оскільки не може забезпечити нас абсолютно адекватним перекладом.

З кожним днем інформаційні технології розвиваються все активніше. З кожним роком комп'ютерні інновації все більше впроваджуються в життя кожної людини, і в першу чергу йдеться про всесвітню комп'ютерну мережу. Тому абсолютно природно, що в сфері комп'ютерної комунікації і лексики відбувається утворення нових слів.

Комп'ютерну комунікацію може бути схарактеризовано як дію, метою якої є обмін інформацією і спілкування між людьми за допомогою технічних засобів. Їй властиво мати такі характеристики:

- опосередкованість (спілкування за допомогою комп'ютера);
- масовість (великі аудиторії);
- взаємна спрямованість (наявність зворотного зв'язку);
- соціальність (відображаються інтереси певних соціальних груп) [4, с. 118–125].

Взаємне проникнення мови в Інтернет і навпаки є найбільш характерною рисою сучасної неології. Нові слова яскраво відображають дійсність світу, виконуючи прагматичну функцію. Їх повсякденне використання в електронних ЗМІ й мережі загалом обумовлено бажанням привернути увагу адресата й передати необхідну інформацію.

Слід розрізняти неологізми двох видів: нові слова й нові значення, які з'явилися в уже існуючих слів загального словника. Обидва види створюють певні труднощі при їх перекладі, оскільки такі слова й значення не можна знайти в звичайних англо-українських словниках, як наслідок – вони вимагають не тільки ретельного пошуку за допомогою великої кількості ресурсів мережі Інтернет, а також, в більшості випадків, творчого підходу з боку перекладача. Під час здійснення перекладу необхідно враховувати, до якого типу слів належить лексична одиниця (термін, назва, скорочення), і брати до уваги контекст, в якому це слово використовується, аби найточніше передати зміст неологізмів, що перекладаються; і в той самий час перекладач має зберегти стилістичні й

емоційні характеристики цільового слова, а також зробити переклад якомога зрозумілішим для сприйняття україномовним реципієнтом.

В основу створення сучасних неологізмів покладено комічну несподіваність, гру слів, порушення смислової сполучуваності, використання оцінних, емоційно забарвлених мовних засобів. Оцінна функція є головною у створенні лексичних інновацій у мережі. Стилiстичні особливості новоутворень сприяють збагаченню мовного середовища інформаційних технологій, надаючи мові яскравості й унікальності, а також акцентують увагу на важливих деталях. Якщо існуюче значення слова може бути пов'язане за своїми ознаками з новим явищем або об'єктом, слово упродовж певного часу може отримати розширене або метафоричне значення. За допомогою метафори, яка є одиницею вторинної номінації, відбувається утворення нового мовного значення на базі вже існуючого. Таким чином, науково-технічний прогрес і розвиток засобів масової комунікації мають вплив на формування новоутворень, що відображають саме ці процеси. Невпинний розвиток технологій призводить до субституції одного поняття іншим у зв'язку з появою більш вдосконаленого об'єкта реальності.

Висновок. Отже, неологізми є вказівниками на сучасну ситуацію у світі й ставлення людства до певних змін у ньому. Практична новизна дослідження засобів перекладу нової лексики зумовлена активним поповненням словникового складу одиницями на позначення понять сучасних інформаційних технологій і необхідністю передачі змісту англійських новоутворень українською мовою у цій сфері. Саме блоги, форуми й сайти є невичерпним джерелом виникнення нових лексичних одиниць, що привносять щорічно 800 новоутворень у систему мови. Тому для розуміння сучасного світу є вкрай важливим дослідження й вивчення таких одиниць.

Список бібліографічних посилань

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2003. 160 с.
2. Давкшис М. М. Современные тенденции в деривационных процессах английского языка // Ebooks : сайт. URL: <http://ebooks.grsu.by/philologos/davkshis-m-m-sovremennye-tendentsii-v-derivatsionnykh-protsessakh-anglijskogo-yazyka.htm> (дата звернення: 08.02.2021).
3. Козаченко І. В. Особливості перекладу неологізмів англійської мови. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2014. № 25, т. 2. С. 166–168.
4. Макарикова В. Л. Способы образования новых слов в сфере интернет-коммуникации (на материале французского языка). *Вестник МГОУ*. 2016. № 3. С. 118–125.

Одержано 10.02.2021

УДК 316.72:82.09

Надія Яківна МОКРЕЦОВА,

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри філософії, історичних і соціальних дисциплін

Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4584-3469>

ГЕНДЕРНА ТА ГУМАНІСТИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

В дослідженні гендерної ідентифікації жінок часто звертаються до історії. Дослідження показують, що навіть в демократичних спільнотах жінки стикаються з більшим